

DEZVOLTARE REGIONALĂ

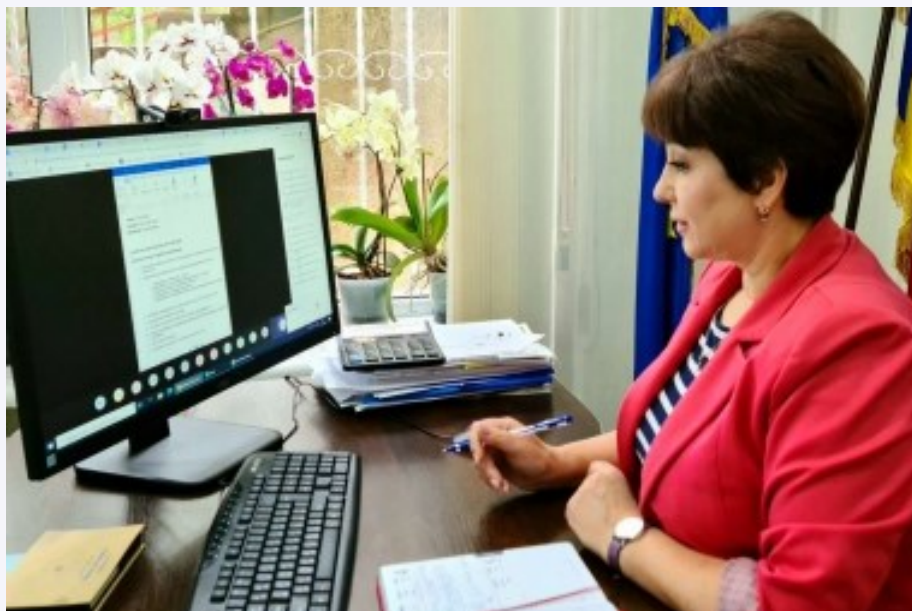
BULETIN INFORMATIV AL AGENȚIEI DE DEZVOLTARE REGIONALĂ SUD

Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului

Reuniunea locală de relansare a ședințelor Comitetelor Directoare Locale ale proiectelor de infrastructură, finanțate de Uniunea Europeană

Membrii Comitetelor Directoare Locale (CDL) ale proiectelor „Modernizarea serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare a localităților din raionul Leova”, „Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Matei Basarab” din orașul Basarabeasca” și „Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Constantin Spătaru” din orașul Leova”, din care fac parte inclusiv specialiștii ADR Sud, s-au întrunit, la finele lunii mai a.c., în cadrul mai multor ședințe online organizate în colaborare cu proiectul „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova (MSPL)”, implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

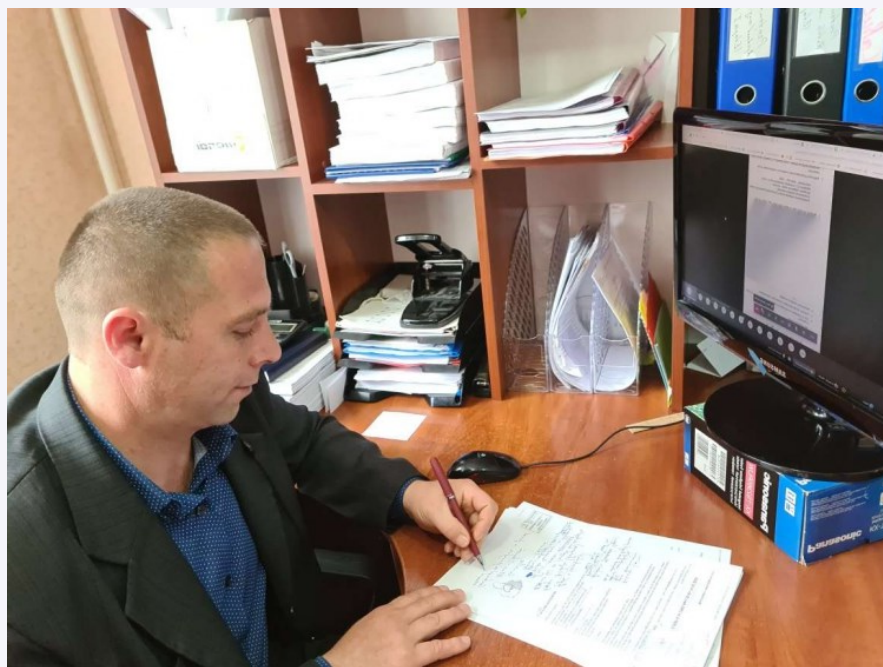

La ședințe au participat, de asemenea, reprezentanți ai APL de nivelele I și II, precum și exponenți ai societății civile și alți actori.

Printre subiectele incluse pe agenda zilei au fost: asigurarea co-finanțării

locale și asigurarea angajamentelor locale; modificări ale Memorandumului de Înțelegere și anexe (cadru logic, PIP, matrice de risc); monitorizare bazată pe rezultate; proceduri de achiziții publice (construcție / supraveghere); vizibilitate

și conștientizare publică, Ziua Uniunii Europene, EUSEW, Ziua Mondială a Mediului; planificarea ședințelor ulterioare ale Comitetelor Directoare Locale, care vor fi organizate după semnarea contractelor de lucrări.

Amintim că proiectele „Modernizarea serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare a localităților din raionul Leova”, „Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Matei Basarab” din orașul Basarabeasca” și „Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Constantin Spătaru” din orașul Leova” sunt finanțate de Uniunea Europeană. Acestea sunt implementate în decursul anilor 2017-2020, în cooperare cu proiectul „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”, implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în parteneriat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și sprijinit financiar de Ministerul German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Guvernul Suediei, Guvernul României și Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC).

Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice, obiectiv strategic pentru Regiunea Sud

Eficiența energetică și energia regenerabilă sunt priorități nu doar pentru Uniunea Europeană, ci și pentru Republica Moldova, inclusiv pentru Regiunea de Dezvoltare Sud. Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2030 și Planul Național de Acțiuni privind Energia Regenerabilă pentru anii 2013-2020 au stabilit obiective ambițioase apropiate de cele ale UE în vederea promovării energiei durabile pe teritoriul țării.

Mai multe instituții din Republica Moldova, printre care și Agenția de Dezvoltare Regională Sud, lucrează în comun cu partenerii internaționali pentru a atinge aceste obiective ambițioase care vor contribui la reducerea gazelor cu efect de seră și poluarea mediului. Acestea vor contribui, de asemenea, la crearea contextului pentru a produce în țară o energie mai ieftină, mai sigură și mai durabilă. Aceasta este un aspect cheie, care va aduce beneficii pentru toți cetățenii Republicii Moldova.

Actualmente, Uniunea Europeană finanțează în sudul țării două proiecte privind sporirea eficienței energetice a clădirilor publice, prin intermediul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), în cadrul proiectului „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova” (MSPL). Este vorba despre proiectele „Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Constantin Spătaru” din orasul Leova” și „Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Matei Basarab” din orasul Basarabeasca”, implementate de către Agenția de Dezvoltare Regională Sud.

Măsurile de eficiență energetică, care vor fi implementate în cadrul instituțiilor școlare din raioanele Leova și Basarabeasca, vor asigura un mediu mai bun și mai confortabil de învățământ pentru elevi și profesori. Ca rezultat, facturile vor fi mai mici, iar economiile - mai mari, acestea fiind utilizate pentru alte scopuri. Investițiile în domeniul eficienței energetice vor contribui inclusiv la eliminarea disparităților rurale, dar și a celor urbane.

Renovarea școlilor va dura până la sfârșitul anului 2021. Elevii, profesorii și angajații acestor școli vor beneficia de asigurarea cu apă caldă și rece la robinetele din interiorul școlilor,

renovarea toaletelor în școli, ventilare îmbunătățită în sălile de studiu, etc.

La fel, școlile vor fi modernizate prin reabilitarea acoperișului, anveloparea pereților clădirii, înlocuirea geamurilor, reabilitarea sistemelor de încălzire, instalarea panourilor fotovoltaice, etc.

Un alt proiect ce ține de domeniul Eficiență energetică, implementat de ADR Sud în perioada 2017-2019, din sursele Fondului Național de Dezvoltare Regională este cel privind „Reabilitarea termică a clădirii IMSP „Spitalul raional Cantemir (bloc chirurgical)”. Proiectul a prevăzut eficientizarea consumului de energie în blocul de chirurgie al Spitalului Raional Cantemir prin reabilitarea acoperișului clădirii, prin renovarea sistemului de ventilare, termoizolarea fațadei, efectuarea lucrărilor de tâmplărie și instalarea panourilor solare.

Ca rezultat al măsurilor întreprinse, circa 63 de mii de locuitori ai raionului

Cantemir, care se adresează, astăzi, la spitalul raional pentru a primi asistență și îngrijiri medicale, beneficiază de confort termic sporit și condiții mai bune pentru tratament.

Maria Culeșov, director al Agenției de Dezvoltare Regională Sud, menționează următoarele: *„Măsurile de eficiență energetică sunt recunoscute tot mai mult ca un mijloc de a ajunge la aprovizionarea sustenabilă cu energie, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, îmbunătățirea securității aprovizionării și reducerea costurilor. Iată de ce eficiența energetică este o prioritate pentru noi, iar asemenea proiecte investiționale, cum este cel de eficientizare energetică a Spitalului raional Cantemir, finanțate din Fondul Național de Dezvoltare Regională, și cele de sporire a eficienței energetice a liceelor teoretice „Constantin Spătaru” din orasul Leova și „Matei Basarab” din orasul Basarabeasca, finanțate de Uniunea Europeană, sunt foarte importante și necesare.”*

Specialiștii ADR Sud au inspectat șantierul de construcție a Parcului Industrial Cahul

Lucrările sunt în toi la Parcul Industrial Cahul, unde se realizează lucrări de construcție conform graficului de execuție și documentației de proiect. Proiectul „Dezvoltarea durabilă a Parcului Industrial Cahul ca structură de sprijinire a afacerilor de importanță regională” este implementat de Agenția de Dezvoltare Regională Sud, cu finanțare din Fondul Național de Dezvoltare Regională (FNDR).

Specialiștii Secției management proiecte din cadrul ADR Sud au efectuat, recent, o vizită de monitorizare a lucrărilor de construcție la Parc. În cadrul vizitei a fost evaluat progresul realizat în implementarea proiectului pentru fiecare compartiment separat.

În ceea ce ține de amenajare, de la momentul lansării lucrărilor au fost montați 1600 m de borduri prefabricate din beton pentru trotuare 500*220*80, precum și plăci de pavaj - 900 m². Lucrările de amenajare au fost sistate, însă, începând cu data de 29 aprilie a.c., din lipsa de resurse financiare necesare pentru desfășurarea în continuare a acestora.

La compartimentul telefonizare, lucrările au fost integral efectuate în conformitate cu proiectul tehnic de execuție.

În ceea ce ține de capitolul rețele electrice, în perioada de raportare au fost montați 400 m de cablu de 0,4 kW, cu montarea pernei de protecție. Totodată, au fost montați patru piloni prefabricați de beton.

Proiectul „Dezvoltarea durabilă a Parcului Industrial Cahul ca structură de sprijinire a afacerilor de importanță regională” este o inițiativă a Consiliului Raional Cahul, care își propune drept scop dezvoltarea infrastructurii de afaceri din regiune prin crearea unui mediu favorabil investițiilor.

Valoarea totală a proiectului constituie

20 861 690 lei, dintre care 861.690 lei reprezintă contribuția Consiliului Raional Cahul.

În perioada anilor 2018 și 2019, pentru realizarea lucrărilor în cadrul proiectului dat, au fost alocați din FNDR, respectiv, câte 3,0 milioane lei.

În anul 2020, pentru proiectul „Dezvoltarea durabilă a Parcului Industrial Cahul ca structură de sprijinire a afacerilor de importanță regională” au fost alocate din bugetul

de stat 13,6 milioane lei.

Se estimează că înființarea Parcului Industrial Cahul va avea un impact direct asupra dezvoltării economice și a creșterii nivelului de industrializare a sudului țării.

Noua infrastructură de afaceri va permite atragerea investițiilor directe în regiune de aproape 103 milioane de lei și crearea a cel puțin 440 de locuri noi de muncă spre sfârșitul celui de-al cincilea an de activitate a Parcului.

A avut loc deschiderea ofertelor în cadrul licitațiilor publice internaționale privind achiziționarea lucrărilor de construcție pentru proiectele cu finanțare din sursele Uniunii Europene

Agencia de Dezvoltare Regională Sud, în calitate de autoritate contractantă, a desfășurat, la 22 mai 2020, deschiderea ofertelor în cadrul licitațiilor internaționale privind achiziționarea lucrărilor de construcție în cadrul proiectelor de asigurare cu infrastructură de apă și canalizare, cu finanțare din sursele Uniunii Europene. Este vorba de proiectele "Extinderea sistemului de canalizare din orașul Leova. Construcția stației de pompare a apelor uzate din orașul Leova" și "Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă a localităților largara, Filipeni, Romanovca și Cupcui din raionul Leova".

Procedura de deschidere a ofertelor, depuse pentru ambele proiecte la sediul ADR Sud până la ora 10.00, a fost filmată și transmisă în regim on-line, în timp real. Astfel, la ora 11.00 a fost transmisă în direct deschiderea celor 3 oferte depuse pentru proiectul "Extinderea sistemului de canalizare din orașul Leova. Construcția stației de pompare a apelor uzate din orașul Leova", iar la 11.30 - a putut fi urmărită integral procedura de deschidere a celor 4 oferte depuse în cadrul proiectului "Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă a localităților largara, Filipeni, Romanovca și Cupcui din raionul Leova".

Menționăm că pentru executarea

lucrărilor de extindere a sistemului de canalizare și construcție a stației de pompare a apelor uzate din orașul Leova au solicitat documentația de licitație, de la momentul anunțării tenderului, 27 de companii, iar pentru îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă a localităților largara, Filipeni, Romanovca și Cupcui din raionul Leova - 29 de operatori economici.

Licitările publice au fost ambele de tip deschis și s-au desfășurat conform prevederilor Regulamentului GIZ în domeniul Achizițiilor Publice.

Actualmente, comisia de evaluare, din componența căreia fac parte experți internaționali și naționali, evaluează fiecare ofertă în parte și urmează să selecteze ofertantul a cărui ofertă a fost determinată să fie în concordanță cu criteriile administrative, economice și tehnice și cer a oferit cel mai mic preț.

Procedura de atribuire a contractelor de achiziții publice va respecta regulile stabilite în prezentul Regulament (GIZ PRAG) elaborat în baza prevederilor Ghidului practic PRAG al UE pentru contractele de servicii și contractele de lucrări. Respectarea acestor reguli asigură alegerea obiectivă, transparentă și nediscriminatorie a contractanților cu oferte competitive la cel mai bun raport preț-calitate sau cel mai bun preț, respectând, totodată, eficiența utilizării fondurilor publice.

Aceste proiecte sunt finanțate de Uniunea Europeană în cooperare cu proiectul „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova”, care este implementat de GIZ Moldova în parteneriat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și sprijinit financiar de Ministerul German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Guvernul Suediei, Guvernul României și Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC).

Proiectul investițional "Reabilitarea termică a clădirii Spitalului raional Cantemir" a fost finalizat, fiind desfășurată recepția la terminarea lucrărilor

A avut loc recepția la terminarea lucrărilor în cadrul proiectului investițional "Reabilitarea termică a clădirii IMSP „Spitalul raional Cantemir”, implementat de Agenția de Dezvoltare Regională Sud din sursele Fondului Național pentru Dezvoltare Regională.

Comisia de recepție, din componența căreia au făcut parte reprezentanți ai Agenției de Dezvoltare Regională Sud și Consiliului Raional Cantemir, ai Inspecției de Stat în Construcții, Inspecției Ecologice, Serviciului Protecției Civile și Situații excepționale, ai Centrului de Sănătate Publică și altor instituții abilitate cu funcții de control, s-a întrunit în ședință și a verificat, în prezența antreprenorului, a managerului de proiect și responsabilului tehnic, executarea lucrărilor în conformitate cu prevederile legislației.

Membrii comisiei au analizat documentația de execuție a proiectului, cartea tehnică a construcției, certificatele de calitate și rezultate de laborator ale testărilor. De asemenea, au examinat, pas cu pas, îndeplinirea cerințelor contractului de antrepriză, ale documentației de execuție și

respectarea reglementărilor specifice, a exigențelor esențiale în construcții și au verificat termenele și calitatea definitivării lucrărilor prevăzute în contractul încheiat între investitor și executant, precum și în documentația anexată la contract.

Ca urmare a examinării documentației, s-a efectuat vizita la obiectivele

proiectului. Rezultatele implementării proiectului s-au dovedit a fi satisfăcătoare, neconcordanțele fiind nesemnificative și urmând a fi înlăturate de către antreprenor în termen de 90 de zile. La etapa următoare, urmează să aibă loc recepția finală a lucrărilor în cadrul proiectului dat și transmiterea edificiului reabilitat energetic în gestiunea entității beneficiare - a Consiliului Raional Cantemir.

Ținem să precizăm că proiectul "Reabilitarea termică a clădirii IMSP „Spitalul raional Cantemir”, care a demarat în anul 2017, este implementat de ADR Sud din mijloacele Fondului Național de Dezvoltare Regională. Acesta și-a propus drept obiectiv să sporească gradul de confort al blocului chirurgical al IMSP „Spitalul raional Cantemir” prin eficientizarea consumului de energie termică în interiorul clădirii.

Valoarea lucrărilor în cadrul proiectului dat se ridică la 12 mln. 163 444 lei. Acest proiect investițional este în beneficiul celor circa 63 de mii de cetățeni, locuitori ai raionului Cantemir, care se adresează la Spitalul raional pentru a primi asistență și îngrijiri medicale.

Proiectele de alimentare cu apă și sanitație, implementate în regiunea sud cu cuportul UE și KfW, prezentate în cadrul reuniunii Consiliului de asistență externă în domeniul managementului integrat al apelor

În cadrul unei videoconferințe organizate la 18 iunie, anul curent, în contextul reuniunii Consiliului de asistență externă în domeniul managementului integrat al apelor, au fost prezentate rezultatele implementării Acordurilor de finanțare încheiate între MADRM/ADR Sud, MSPL/ GIZ și Uniunea Europeană, precum și între Municipality Cahul, ADR Sud și Banca de Dezvoltare a Germaniei KfW. Din partea Agenției de Dezvoltare Regională (ADR) Sud la reuniune a participat șeful Secției Management proiecte, Andrei Popușoi.

În deschiderea videoconferinței, Dorin Andros, secretar de stat în cadrul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM), a prezentat rezultatele proiectelor implementate în Republica Moldova din sursele Fondului Ecologic Național și ale Fondului Național pentru Dezvoltare Regională. De asemenea, funcționarul MADRM s-a referit și la conceptul propunerii de proiect în domeniul alimentării cu apă și sanitație, propus pentru finanțare Băncii Mondiale, precum și la principalele priorități ale politicilor în domeniul apei după anul 2020.

Despre aspecte legislative, proiecte de asistență și infrastructură în desfășurare, colaborare transfrontalieră privind situația în domeniul managementului integrat al resurselor de apă a vorbit Adrian Delinschi, șeful Direcției politici de management integrat al resurselor de apă în cadrul MADRM.

Referindu-se la stadiul de implementare a proiectelor de alimentare cu apă din Regiunea de Dezvoltare Sud, finanțate de Uniunea Europeană prin intermediul GIZ Moldova, Andrei Popușoi, șeful Secției Management proiecte din cadrul ADR Sud, a comunicat că două dintre acestea, și anume: "Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă a localităților Iargara, Filipeni, Romanovca și Cupcui din raionul Leova" și "Extinderea sistemului de canalizare din orașul Leova. Construcția stației de pompare a apelor uzate din orașul Leova" se află, actualmente, la etapa de

evaluare a ofertelor depuse la licitațiile publice internaționale de achiziționare a lucrărilor de construcție și serviciilor de supraveghere tehnică, desfășurate anterior.

ar pentru proiectul "Îmbunătățirea serviciilor de aprovizionare cu apă în comunitățile Pelinei și Găvănoasa din raionul Cahul și extinderea către raionul Vulcănești", urmează a fi identificate surse de finanțare pentru executarea lucrărilor de construcție.

În ceea ce privește proiectul „Alimentare cu apă și canalizare în raionul Cahul”, implementat în Regiunea de Dezvoltare Sud cu suportul Guvernului Federal al Germaniei, prin intermediul Băncii KfW, în cadrul implementării acestuia, la etapa actuală, a fost realizat un proiect tehnic de execuție elaborat și verificat și au fost anunțate achizițiile pentru lucrări de construcții în vederea realizării componentei 1 din Acordul de finanțare - "Alimentarea cu apă și evacuarea apelor uzate din raionul Cahul". Pentru componenta II a proiectului - "Inițiativa privind canalizarea Cahul", se află în proces de elaborare documentația de proiect. În cele ce urmează, Valentin Pleșca,

manager de proiect în cadrul Unității de Implementare a Proiectelor de Mediu, a prezentat în cadrul videoconferinței un raport privind consolidarea cadrului instituțional în sectorul alimentării cu apă și sanitație din Republica Moldova. La rândul său, Susanna Smets, reprezentantă a Băncii Mondiale, a prezentat rezultatele studiului „Diagnosticul Securității Apei”.

În cadrul evenimentului, au mai fost prezentate proiectele Regulamentelor Agenției Apele Moldovei și Unității de Implementare a Proiectelor de Mediu. Totodată, au fost prezentate și competențele Agenției de Mediu în domeniul monitoring-ului calității apei, precum și stadiul de acreditare al laboratorului.

Proiectele de alimentare cu apă și sanitație, implementate în Regiunea de Dezvoltare Sud, sunt finanțate de Uniunea Europeană în cooperare cu proiectul „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova”, care este implementat de GIZ Moldova în parteneriat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și sprijinit financiar de Ministerul German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Guvernul Suediei, Guvernul României și Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC).

Uniunea Europeană va investi circa 11 mln. de euro pentru executarea lucrărilor în cadrul proiectelor de infrastructură și eficiență energetică, în Regiunea Sud

Uniunea Europeană finanțează, actualmente, mai multe proiecte de infrastructură în sudul țării privind aprovizionarea cu apă, servicii de canalizare și sporirea eficienței energetice a clădirilor publice. În rezultatul implementării acestor proiecte, peste 10620 de cetățeni din localitățile largăra, Filipeni, Romanovca și Cupcui ale raionului Leova urmează să fie conectați la un sistem îmbunătățit și durabil de alimentare cu apă, iar 1700 de cetățeni vor căpăta acces la servicii de canalizare. Totodată, ca urmare a implementării măsurilor investiționale de eficiență energetică, 921 de elevi și profesori din cadrul instituțiilor de învățământ din orașele Leova și Basarabeasca vor beneficia de condiții mai bune de muncă și studii.

Aceste rezultate se estimează că vor fi atinse către anul 2023, ca urmare a implementării de către Agenția de Dezvoltare Regională Sud a patru proiecte investiționale finanțate de către Uniunea Europeană.

Finanțarea are loc prin intermediul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), în cadrul proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”, fiind vorba de proiectele „Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă a localităților largăra, Filipeni, Romanovca și Cupcui din raionul Leova”, „Extinderea sistemului de canalizare în orașul Leova”, „Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Constantin Spătaru” din orașul Leova” și „Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Matei Basarab” din orașul Basarabeasca”.

Pentru demararea lucrărilor de construcție în cadrul proiectelor de AAC și EE, cu finanțare din sursele Uniunii Europene, Agenția de Dezvoltare Regională Sud a desfășurat, în decursul lunilor mai și iunie ale anului curent, mai multe licitații publice internaționale. Ca, la etapa următoare, în perioada 15 iunie-6 iulie a.c., ofertele depuse în cadrul licitațiilor respective să fie evaluate de către un grup de experți internaționali și naționali, contractați de GIZ.

În urma evaluării ofertelor depuse pentru achiziționarea lucrărilor în scopul executării proiectului „Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Constantin Spătaru” din orașul Leova”, grupul de lucru pentru achiziții a decis atribuirea contractului către un operator economic calificat drept câștigător, cu care, în scurt timp, ADR Sud, în calitate de instituție implementatoare, și Primăria orașului Leova, în calitate de beneficiar, va semna contractul de antrepriză.

Cât privește proiectul „Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Matei Basarab” din orașul Basarabeasca”, procedura de achiziție publică anunțată a fost anulată pe motiv că nu a fost depusă nicio ofertă, urmând ca, la 15 iulie a.c., să fie desfășurată o nouă procedură de deschidere a ofertelor în cadrul licitației publice anunțate în mod repetat.

Pentru cele două proiecte de AAC, în data de 22 mai a.c. a avut loc deschiderea ofertelor pentru achiziționarea lucrărilor de construcție, ulterior acestea fiind evaluate obiectiv, transparent și nediscriminatoriu de către experți. În câteva zile, în baza raportului de evaluare al experților și deciziilor grupului de lucru pentru achiziții, din componența căruia fac parte responsabili din cadrul ADR Sud și ai Agenției de Cooperare internațională a Germaniei (GIZ), vor fi desemnați câștigătorii.

De notat că, în perioada anilor 2018-2019, Uniunea Europeană a finanțat elaborarea documentației tehnice pentru proiectele respective, precum și pentru proiectul care vizează „Îmbunătățirea serviciilor de aprovizionare cu apă în comunitățile Pelinei și Găvănoasa din raionul Cahul și extinderea către raionul Vulcănești”, pentru care urmează a fi identificate surse de finanțare pentru executarea lucrărilor de construcție. Valoarea investiției realizate de UE în vederea elaborării documentației tehnice pentru proiectele de infrastructură și eficiență energetică din regiunea sud constituie circa 906 mii de euro.

Măsurile de eficiență energetică, care vor fi implementate în cadrul școlilor vor asigura condiții optime pentru activitatea profesională a personalului și studiile elevilor din mai multe localități. Astfel, elevii, profesorii și angajații acestor școli vor beneficia de asigurarea cu apă caldă și rece la robinetele din interiorul școlilor, renovarea toaletelor în școli, ventilare îmbunătățită în sălile de studiu, etc. La fel, școlile vor fi modernizate prin reabilitarea acoperișului, anveloparea pereților clădirii, înlocuirea geamurilor, reabilitarea sistemelor de încălzire, instalarea panourilor fotovoltaice, etc. Iar în ceea ce ține de măsurile de aprovizionare cu apă și canalizare, principalele rezultate preconizate vizează îmbunătățirea infrastructurii pentru furnizarea serviciilor de aprovizionare cu apă și sporirea ratei de conectare a populației la acestea.

A fost demarat proiectul "Aprovizionarea cu apă potabilă a localităților Sârma, Tochile-Răducani și Tomai din raionul Leova", finanțat din Fondul Național de Dezvoltare Regională

Recent, în incinta Consiliului Raional Leova a avut loc o ședință de lucru în cadrul căreia au fost discutate mai multe chestiuni importante legate de implementarea proiectului investițional "Aprovizionarea cu apă potabilă a localităților Sârma, Tochile-Răducani și Tomai din raionul Leova", finanțat din Fondul Național de Dezvoltare Regională și derulat în anul curent, 2020.

La ședință au participat președintele raionului Leova, Nicolae Pritcan, directorul Agenției de Dezvoltare Regională Sud, Maria Culeșov, șeful secției proiecte din cadrul ADR Sud, Andrei Popușoi, specialiștii ADR Sud, Nicolae Cernov și Ina Slănină, primarii localităților beneficiare ale proiectului - Lilia Cazacu (s. Sârma), Marin Ciobanu (s. Tochile Răducani), Ghenadie Capmaru (s. Tomai), Victor Doba (s. Sărata Răzeși), specialistul principal din cadrul Direcției Construcții și Dezvoltare Teritorială a CR Leova, Maxim Marcu, antreprenori executanți ai lucrărilor în cadrul proiectelor finanțate anterior din Fondul Ecologic Național, managerul local al proiectului MSPL AAC în raionul Leova, Valeriu Porubin ș.a.

Ședința de lucru a fost organizată cu scopul de a examina, împreună cu actorii implicați în procesul de implementare a proiectului de dezvoltare regională "Aprovizionarea cu apă potabilă a localităților Sârma, Tochile-Răducani și Tomai din raionul Le-

ova", situația curentă a documentației de proiect care a fost de curând reproiectată și pașii următori necesari de întreprins în vederea inițierii procesului de implementare a proiectului.

În deschiderea ședinței, directorul ADR Sud, doamna Maria Culeșov, a ținut să menționeze că, la selectarea proiectului "Aprovizionarea cu apă potabilă a localităților Sârma, Tochile-Răducani și Tomai din raionul Leova", s-a ținut cont de anumite criterii, printre care co-finanțarea din alte surse, punctajul acumulat în cadrul evaluării de către comisia interministerială, nivelul de pregătire a proiectului pentru lansarea imediată a achizițiilor publice și existența documentației tehnice actualizate. În virtutea acestor fapte, directoarea ADR Sud a atenționat toate părțile implicate asupra necesității întreprinderii

cât mai urgente a măsurilor și acțiunilor necesare pentru verificarea și expertizarea documentației de proiect, elaborarea caietului de sarcini și anunțarea proceduri de achiziție publică a lucrărilor.

Menționăm că proiectul "Aprovizionarea cu apă potabilă a localităților Sârma, Tochile-Răducani și Tomai din raionul Leova" a fost aprobat spre finanțare pentru anul 2020, prin Decizia 14/20 din 13 februarie a.c. a Consiliului Național pentru Coordonare a Dezvoltării Regionale fiind alocați pentru inițierea lucrărilor 6 227 500, 00 lei.

Acesta prevede construcția rețelelor interioare de apeduct în localitățile Sârma, Tochile-Răducani și Tomai din raionul Leova, inclusiv conectarea gospodăriilor la sursa de apă potabilă și extinderea serviciilor de aprovizionare cu apă a operatorului regional perin conectarea rețelelor de apeduct interioare ale localităților susmenționate la apeductul magistral Leova-largara.

Ca urmare a investițiilor realizate din sursele Fondului Național de Dezvoltare Regională, unui număr de circa 6400 de cetățeni din localitățile Sârma, Tochile-Răducani și Tomai din raionul Leova le va fi asigurat accesul la o sursă sigură de aprovizionare cu apă.

Proiectele de alimentare cu apă și sanitație, implementate în Regiunea de Sud a Moldovei cu suportul Uniunii Europene, prin intermediul GIZ, evaluate în cadrul unei întruniri online

Proiectul „Planificare regională și portofoliul de proiecte pentru Regiunile de Dezvoltare Nord, Centru și Sud, Republica Moldova”, implementat de GIZ Moldova în perioada anilor 2013-2017, a fost evaluat în mod participativ, în cadrul unei întruniri on-line, organizate cu suportul Agenției de Dezvoltare Regională Sud și al Delegației Uniunii Europene.

La întrunire au participat, în calitate de beneficiari ce reprezintă sectoarele de Alimentare cu apă și sanitație (AAS) și Managementul deșeurilor solide (MDS), reprezentanți ai administrațiilor publice locale de nivelurile I și II, managerii locali, conducătorii întreprinderilor municipale prestatoare a serviciilor de alimentare cu apă "Apă-Canal Cahul" și „Apă-Canal Leova”, precum și alți actori implicați în procesul de realizare a proiectelor de AAS, finanțate de Uniunea Europeană (UE) și implementate în Regiunea de Dezvoltare Sud (RDS). De asemenea, la întrunirea on-line dedicată proiectelor de AAS din RDS, finanțate de UE, au participat directorul ADR Sud, Maria Culeșov, specialiști din cadrul Secției managementul proiectelor din cadrul ADR Sud, echipa de evaluatori, reprezentată de Gabriele Bonafede și Angela Cașcaval.

În cadrul discuțiilor, participanții au identificat valoarea fiecărui proiect în parte prin descrierea rezultatelor și a celor mai bune practici / experiențe obținute până în prezent. Totodată, au identificat posibilități de îmbunătățire a propriilor experiențe și eventuale provocări de viitor.

Maria Culeșov, directorul ADR Sud, a abordat în cadrul discuției principalele aspecte cheie de cooperare a instituției implementatoare cu partenerii interni din rândul APL I și II și cei externi, cum ar fi GIZ, UE, KfW ș.a., referindu-se, în mod special, la implicarea participativă și activă a acestora în procesul de elaborare a Programelor regionale sectoriale (PRS) și de selectare a celor

mai importante proiecte, precum și în procesul de planificare la nivelul RDS și de implementare a proiectelor.

Doamna Culeșov a ținut să accentueze beneficiile obținute de pe urma implementării proiectelor investiționale, cum ar fi asigurarea accesului sporit al cetățenilor din RDS la servicii publice de calitate, moderne și durabile, de AAC, îmbunătățirea cooperării între ADR Sud, APL I și II, creșterea și consolidarea capacităților operatorilor regionali și regionalizarea serviciilor, mulțumindu-le atât partenerilor externi cât și administrațiilor publice locale pentru cooperarea strânsă și pentru suportul oferit.

În cele ce urmează, reprezentanții comunităților beneficiare, cât și managerii locali ai proiectului MSPL/GIZ, au relatat despre impactul și beneficiile proiectelor, cât și despre provocările cu care se confruntă și posibilitățile de remediere a acestora și de îmbunătățire a stării de lucruri în domeniul dezvoltării regionale.

În concluzie, evaluatorii au specificat că metodologia de planificare și identificare a proiectelor prioritare pentru RDS în

sectoarele AAC și MDS, aplicată de GIZ, a fost una foarte bună, fapt care îl demonstrează pe viu rezultatele proiectelor. Acestea, precum și propunerile de îmbunătățire a situației urmează să fie expuse detaliat și se vor regăsi încheiate în cadrul unui Raport de evaluare a proiectului "Planificare regională și portofoliul de proiecte pentru Regiunile de Dezvoltare Nord, Centru și Sud, Republica Moldova", care va fi ulterior prezentat, cu Delegației UE, Guvernului Republicii Moldova și Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM).

Ținem să menționăm că, în cadrul proiectului „Planificare regională și portofoliul de proiecte pentru Regiunile de Dezvoltare Nord, Centru și Sud, Republica Moldova”, implementat de GIZ Moldova în perioada anilor 2013-2017, la nivel regional au fost create grupuri de lucru sectoriale, care ulterior au elaborat Programe regionale sectoriale (PRS) în domeniile alimentare cu apă și canalizare (AAC), managementul deșeurilor solide (MDS), eficiență energetică (EE), drumuri regionale și locale (DRL) și au identificat concepte de proiecte viabile, care au fost, mai apoi, dezvoltate în proiecte.

ADR Sud a solicitat asistență din partea Agenției Japoneze pentru Cooperare Internațională (JICA) în vederea elaborării unui studiu de fezabilitate privind aprovizionarea populației raioanelor Ștefan Vodă și Căușeni cu apă din râul Nistru

La finele lunii iunie a.c., ca răspuns la solicitarea Agenției Japoneze pentru Cooperare Internațională (JICA), adresată Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, pentru stabilirea conceptelor proiectelor de prioritate pentru fiecare tip de asistență acordat de Guvernul nipon, ADR Sud a înaintat un concept de proiect tehnic privind elaborarea unui studiu de fezabilitate în vederea aprovizionării cu apă și servicii de canalizare a locuitorilor raioanelor Ștefan Vodă și Căușeni din râul Nistru.

În această ordine de idei, ADR Sud a solicitat suport din partea Guvernului Japoniei, prin intermediul JICA, în vederea realizării unui studiu de fezabilitate privind necesitatea satisfacerii nevoilor primordiale de apă sigură și canalizare adecvată pentru 19199 de locuitori din zona urbană și 75872 de locuitori din zona rurală ale raioanelor Căușeni și Ștefan Vodă, prin conectarea la infrastructura de alimentare cu apă din râul Nistru, și de canalizare adecvată pentru 23622 de cetățeni din zona urbană a acestor raioane și 90983 de cetățeni din zona rurală, evitând astfel excluderea și izolarea socială a acestora.

Recent, directorul ADR Sud, Maria Culeșov, șeful Secției managementul integrat al proiectelor, Andrei Popușoi, și specialistă în planificare și cooperare regională, Irina Coroian, au participat la o ședință de lucru on-line cu participarea reprezentanților Agenției Japoneze pentru Cooperare Internațională (JICA), ai Ministerului Finanțelor, Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și altor instituții care au aplicat concepte de proiecte în cadrul apelului anunțat în luna iunie a.c. de JICA.

În cadrul ședinței, s-au întreținut discuții detaliate pe marginea fiecărui concept de proiect tehnic aplicat în cadrul procedurii de selectare anunțate de JICA pentru anul fiscal nipon 2021 și identificat de către donator ca fiind viabil, cu potențial de

implementare.

ADR Sud și-a argumentat solicitarea de proiect bazându-se pe faptul că disponibilitatea resurselor de apă în Republica Moldova este, actualmente, la un nivel critic, aspect care afectează capacitatea de

Vodă și Căușeni, acest lucru ar fi posibil dacă fiind existența în imediata apropiere a acestora a râului Nistru.

Ca obiective scontate ADR Sud și-a propus, în linii mari, următoarele: furnizarea apei potabile în conformitate cu standardele naționale

conform directivei privind apa potabilă, minimalizarea riscurilor sanitare în zonă prin conectarea la o sursă de apă certificată, îmbunătățirea capacităților de management ale furnizorului de servicii de aprovizionare cu apă, îmbunătățirea capacității administrațiilor raionale și locale pentru a supraveghea și monitoriza calitatea

prestării serviciilor publice locale.

Urmează ca, în timpul apropiat, JICA să anunțe ADR Sud despre decizia adoptată pe marginea conceptului de proiect înaintat.

dezvoltare economică a țării; volumul apelor subterane din Moldova este unul limitat, iată de ce urmează a fi identificată și valorificată pe deplin posibilitatea utilizării surselor alternative de apă potabilă de suprafață. În cazul raioanelor Ștefan